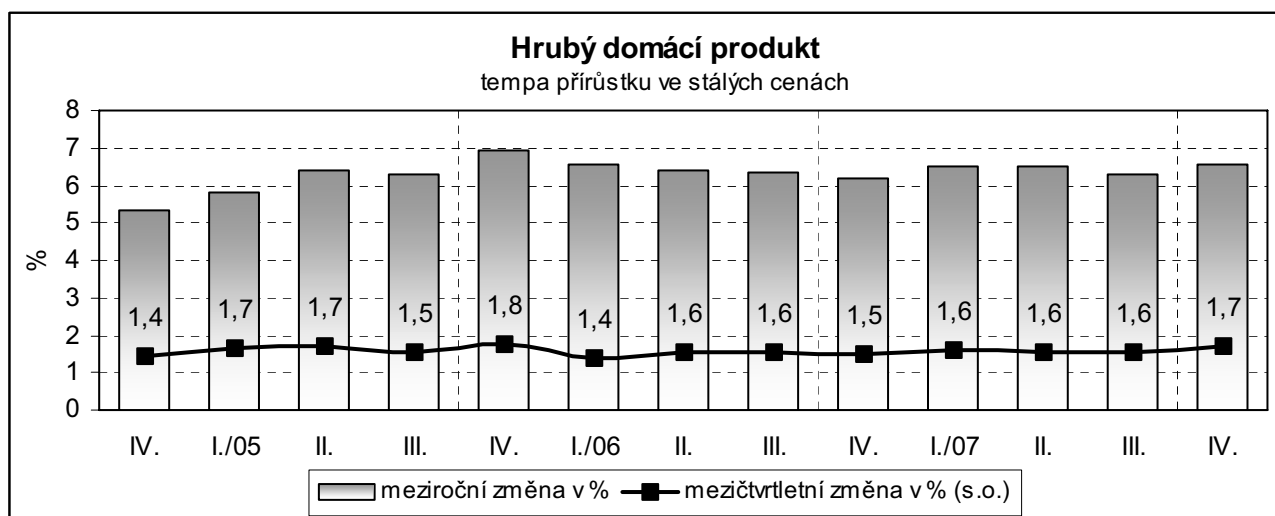

II. VÝVOJ MAKROEKONOMICKÝCH UKAZATELŮ

A. Hrubý domácí produkt

Vstupu české ekonomiky do roku 2007 předcházel silný ekonomický růst ve dvou po sobě jdoucích letech, kdy objem HDP se každoročně zvýšil o 6,4 %. Hrubý domácí důchod (dále jen HDD) se však v důsledku nepříznivých vnějších ekonomických vlivů zvýšil méně, reálně o 5,0 % v roce 2005 a o 5,6 % v roce 2006. V roce 2007 nastala ve vztahu mezi růstem HDP a HDD značně pozitivní změna; příznivý vývoj směnných relací vedl k růstu HDD reálně o 7,5 %, tj. o 1,0 p.b. více než HDP, jehož objem byl meziročně vyšší reálně o 6,5 %. Došlo i ke změnám ve vztahu mezi rychlostí růstu HDP a hrubého národního disponibilního důchodu (dále jen u HNDD), jehož objem byl meziročně větší o 7,0 % v roce 2005 a o 4,7 % v roce 2006. V roce 2007 se zvýšil jen o 5,2 %, na což měl vliv velký odliv čistých prvotních důchodů z ČR do zahraničí.

Vysoká míra růstu HDP České republiky v roce 2007 vedla k posílení souhrnné ekonomické pozice státu. Ve srovnání s průměrným ročním růstem Eurozóny (o 2,6 %) bylo zvýšení HDP České republiky vyšší o 3,9 p.b. Podle předběžných propočtů ČSÚ dosáhla Česká republika za rok 2007 v objemu HDP na jednoho obyvatele v paritě kupní síly 82 % úrovně EU 27.

Souhrnný vývoj národního hospodářství ČR ve 4. čtvrtletí měl svá specifika a zvláštnosti nejen ve srovnání s celoročním vývojem, nýbrž i v meziročních strukturálních pohybech a značných změnách v rychlosti růstu základních ekonomických ukazatelů.

Tvorba a užití HDP byly ve 4. čtvrtletí 2007 poznamenány několika jednorázovými vlivy. K nim patřily především zvýšené výkony zdravotnictví, které se následně promítly do výdajů zdravotních pojišťoven, dále pak nadprůměrné opravy silniční sítě s dopadem do výdajů na konečnou spotřebu institucí sektoru vlády a také, i když jen v menší míře, výroba tabákových výrobků a jejich předzásobením v obchodní síti.

Na nabídkové straně se na celkovém růstu hrubé přidané hodnoty (dále jen u HPH) ve stálých cenách podílel především zpracovatelský průmysl a obchod a opravy motorových vozidel a spotřebního zboží. Na poptávkové straně na celkový růst HDP přispěly všechny tři základní výdajové složky, tj. výdaje na konečnou spotřebu, tvorba kapitálu a zahraniční obchod téměř stejnou mírou.

Kromě těchto hlavních odlišností mezi celoročním a čtvrtletním vývojem došlo ve 4. čtvrtletí 2007 k většímu zrychlení růstu HDP při značném zpomalení růstu spotřeby domácností a výrazném zrychlení růstu výdajů na tvorbu hrubého fixního kapitálu. Objem HDP se ve 4. čtvrtletí 2007 zvýšil meziročně o 6,6 %, tj. o více než 0,4 p.b. než před rokem. Po sezónním očištění HDP mezičtvrtletně vzrostl o 1,7 % a růst zrychlil. HDD se ve 4. čtvrtletí 2007 zvýšil meziročně reálně o 6,6 %, což však bylo méně než před rokem. HDND byl ve 4. čtvrtletí 2007 větší meziročně reálně o 6,1 %; důvodem rychlejšího růstu než za celý rok 2007 bylo snížení předstihu růstu výdajů před příjmy v bilanci běžných převodů.

Pro celkový vývoj národního hospodářství ČR ve 4. čtvrtletí 2007 jsou charakteristické značné strukturální změny, jak věcné na nabídkové a poptávkové straně, tak na straně celkových i disponibilních zdrojů a jejich užití. Vliv na tyto změny měly především vnější ekonomické vztahy, avšak silně působily i cenové pohyby jednotlivých složek disponibilních zdrojů k dispozici pro celkové konečné výdaje a hrubé národní konečné výdaje.

Hrubá přidaná hodnota 839,0 mld. Kč v běžných cenách za rok 4. čtvrtletí 2007 byla meziročně větší o 79,8 mld. Kč, tj. o 10,5 %. Úhrn vyplacených mezd a platů se meziročně zvýšil o 8,2 % v poměru k vytvořené HPH byl jeho podíl nižší o 0,8 p.b. než před rokem. Rozhodující podíl na vytvoření HPH měl ve 4. čtvrtletí 2007 II. sektor a mírně se snížil podíl III. sektoru. Reálně se HPH ve 4. čtvrtletí 2007 zvýšila meziročně o 6,8 %, tj. o 0,3 p.b. rychleji než před rokem. Při růstu celkové zaměstnanosti o 1,9 % vzrostla produktivita práce o 4,8 %. Vliv zvýšení produktivity práce na meziroční růst HPH dosáhl 71,6 %.

Hrubá přidaná hodnota

	Běžné ceny				Stálé ceny 2000	
	4. čtvrtletí 2006		4. čtvrtletí 2007		index v %	vliv v p.b.
	mld. Kč.	podíl v %	mld. Kč.	podíl v %		
Hrubá přidaná hodnota celkem	759,2	100,0	839,0	100,0	106,8	6,8
v tom: I. Sektor (A+B)	14,8	2,0	18,9	2,3	84,0	-0,2
II. sektor (C až F)	281,2	37,0	317,6	37,8	108,0	3,0
III. sektor (G až P)	463,2	61,0	502,5	59,9	106,5	4,0

Hodnota HDP 930,4 mld. Kč ve 4. čtvrtletí 2007 byla meziročně vyšší o 84,0 mld. Kč, tj. o 9,9 %. Na tomto přírůstku se podílel z více než dvou třetin růst fyzického objemu a z necelé třetiny mělo vliv zvýšení úhrnné cenové hladiny, což byla výrazně odlišná proporce než před rokem. Na celkové hodnotě HDP se ve 4. čtvrtletí 2007 snížil podíl výdajů na konečnou spotřebu, zejména spotřebitelských výdajů domácností přesto, že došlo zrychlení růstu spotřebitelských cen. Podíl vlivu růstu cenové hladiny na přírůstku hodnoty spotřeby domácností dosáhl ve 4. čtvrtletí 53,5 %. Domácnosti tudíž zaplatily za stejný fyzický objem zboží a služeb více o 19,6 mld. Kč než před rokem. Poměr výdajů na tvorbu hrubého kapitálu k hodnotě HDP se rovněž snížil, avšak při stejném podílu fixního kapitálu a výraznému snížení podílu tvorby zásob. Značně se zvýšil podíl aktivního salda zahraničního obchodu na HDP. O výrazných strukturálních změnách nejlépe vypovídá přírůstková bilance; na celkovém přírůstku hodnoty HDP ve 4. čtvrtletí 2007 se podílela konečná spotřeba 58,4 %, akumulace 21,7 % a saldo zahraničního obchodu 19,9 %.

Na meziročním zvýšení HDP ve 4. čtvrtletí 2007 reálně o 6,6 % se nejvíce podílel přírůstek výdajů na konečnou spotřebu (2,6 p. b.); jejich objem se zvýšil o 3,7 %, což byl růst pomalejší o 1,0 p. b. než před rokem. Spotřebitelské výdaje domácností se zvýšily o 4,0 %, což bylo značné meziroční zpomalení (o 2,2 p.b.). Jejich příspěvek k růstu HDP dosáhl 2,0 p. b. Výdaje vládních institucí se zvýšily o 3,1 %, což bylo značné zrychlení s vlivem 0,6 p.b. na růst HDP. Objem výdajů na tvorbu hrubého kapitálu svým meziročním růstem 7,1 % (pomalejším o 2,7 p. b. než před rokem) přispěl ke zvýšení HDP 2,0 p. b., přičemž tento vliv náležel pouze tvorbě hrubého fixního kapitálu. Čistý vývoz přispěl k růstu HDP 2,0 p. b., když převýšil kladný vliv vývozu (10,0 p. b.) nad záporným vlivem dovozu (8,0 p. b.). Ve srovnání s vlivem obchodní bilance působícím na růst HDP ve 4. čtvrtletí 2006 byl příspěvek čistého vývozu větší o 1,8 p. b.

Hrubý domácí produkt (výdaje)

	Běžné ceny				Stálé ceny 2000	
	4. čtvrtletí 2006		4. čtvrtletí 2007		index v %	vliv v p.b.
	mld. Kč.	podíl v %	mld. Kč.	podíl v %		
HDP celkem	846,5	100,0	930,4	100,0	106,6	6,6
v tom: výdaje na konečnou spotřebu	614,5	72,6	663,5	71,3	103,7	2,6
z toho: domácnosti	412,8	48,8	448,9	48,2	104,0	2,0
tvorba hrubého kapitálu	213,8	25,3	232,0	24,9	107,1	2,0
z toho: fixního	211,0	24,9	231,7	24,9	108,0	2,0
vývoz celkem	668,9	79,0	739,9	79,5	112,5	10,0
z toho: zboží	590,0	69,7	654,1	70,3	113,1	9,3
dovoz celkem	650,8	76,9	705,0	75,8	110,2	8,0
z toho: zboží	577,3	68,2	627,2	67,4	110,6	7,4

Hodnota úhrnné poptávky jakož i úhrnné nabídky 1 635,2 mld. Kč byla meziročně větší o 140,8 mld. Kč, tj. o 9,4 %. Tento hodnotový přírůstek byl na obou stranách podstatně více ovlivněn domácí než vnější poptávkou a nabídkou. Na poptávkové straně více než devět desetin přírůstku hodnoty úhrnné poptávky připadlo na růst fyzického objemu a zbytek na zvýšení cenové hladiny, avšak přírůstek domácí poptávky byl ovlivněn zvýšením objemu z necelých dvou třetin a pohybem cen z více než jedné třetiny. Na nabídkové straně měl na přírůstek domácí nabídky vliv fyzického objemu více než devět desetin a desetina náležela zvýšení cen. Větší strukturální změny byly zaznamenány na poptávkové než na nabídkové straně; více se na úhrnu snížil podíl domácí poptávky než domácí nabídky. Hodnotové krytí domácí poptávky domácí nabídkou se zvýšilo ze 102,2 % ve 4. čtvrtletí 2006 na 103,9 % ve 4. čtvrtletí 2007.

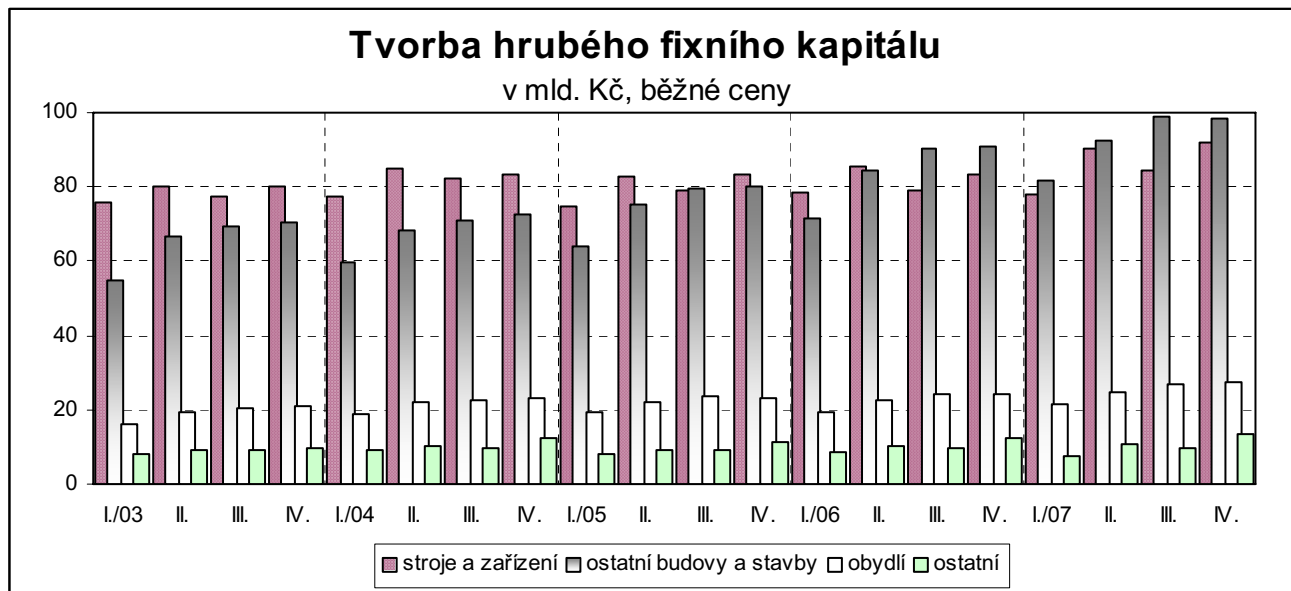
Objem úhrnné poptávky a nabídky se zvýšil meziročně o 8,6 %, přičemž domácí poptávka, která se zvýšila o 4,9 % a přispěla i uvedenému růstu 2,5 p. b. Zbytek připadl na vnější poptávku. Objem domácí nabídky vzrostl o 6,8 % a přispěl 3,4 p. b. ke zvýšení úhrnné nabídky. Zbývající příspěvek patřil vnější nabídce. Předstih růstu domácí nabídky před domácí poptávkou se ve 4. čtvrtletí 2007 zrychlil a vliv domácí nabídky na růstu úhrnu zesílil více než vliv domácí poptávky.

Hodnota hrubého disponibilního národního důchodu 860,7 mld. Kč ve 4. čtvrtletí 2007 byla meziročně větší o 74,4 mld. Kč, což byl o více než desetinu menší přírůstek než hodnotový přírůstek HDP. Čisté prvotní důchody (-70,6 mld. Kč) v poměru k HDP ve 4. čtvrtletí 2007 dosáhly již -7,6 %, což bylo o 0,8 p. b. více než před rokem. Zvýšení hodnoty HNDD bylo větší než hodnoty konečné spotřeby, což přineslo přírůstek hrubých národních úspor 25,4 mld. Kč (ze 171,8 mld. Kč ve 4. čtvrtletí 2006 na 197,2 mld. Kč). Míra úspor vzrostla o 1,1 p.b. (z 21,8 % ve 4. čtvrtletí 2006). Hrubé národní úspory přesto nestačily k financování výdajů na tvorbu hrubého kapitálu, takže muselo být použito vnějších zdrojů ve výši 34,9 mld. Kč, což bylo méně o 7,2 mld. Kč než před rokem. Došlo tak k poklesu míry financování kapitálových výdajů ze zahraničních zdrojů o značných 4,7 p.b. (na 15,0 % ve 4. čtvrtletí 2007). Tato relativně příznivá změna byla pozitivně dosti ovlivněná poměrem mezi vývojem cenové hladiny vnitřního a zahraničního trhu, neboť proti vysokému implicitnímu deflátoru HDP (103,1 %) stojí nízký deflátor výdajů na tvorbu hrubého kapitálu (101,3 %). Míra investic 27,0 % ve 4. čtvrtletí 2007 se mírně meziročně snížila a její převis nad mírou hrubých národních úspor poklesl z 5,4 p. b. ve 4. čtvrtletí 2006 na 4,1 p. b.

V reálném vyjádření byl vývoj důchodů a výdajů méně příznivý než hodnotově. HNDD se ve 4. čtvrtletí 2007 zvýšil meziročně reálně o 6,1 %, což bylo tempo růstu vyšší než ve 4. čtvrtletí 2006, avšak pomalejší než růst HDP. K uvedenému zvýšení HNDD přispěl růst HDP 7,1 p. b., když vliv čistých prvotních důchodů a běžných transferů byl negativní (1,0 p. b.). Hrubé národní úspory se reálně zvýšily více než výdaje na konečnou spotřebu, takže ve stálých cenových poměrech se zvýšila míra hrubých úspor (o 1,8 p. b.) na 23,8 % ve 4. čtvrtletí 2007. a míra investic o 0,3 p.b. na 31,5 % ve 4. čtvrtletí 2007. Míra financování výdajů na tvorbu hrubého kapitálu z vnějších zdrojů se reálně snížila o značných 5,0 p.b. z 29,4 % ve 4. čtvrtletí 2006 na 24,4 % ve 4. čtvrtletí 2007.

B. Tvorba hrubého fixního kapitálu

Tvorba hrubého fixního kapitálu (THFK) ve 4. čtvrtletí 2007 vzrostla podle předběžného odhadu meziročně reálně o 8,0 %, což je o 2,5 procentního bodu více než v předcházejícím čtvrtletí. Po vyloučení sezónnosti a vlivu různého počtu pracovních dní THFK **vzrostla mezičtvrtletně o 3,2 %**. V běžných cenách byl vytvořen ve 4. čtvrtletí 2007 hrubý fixní kapitál za 231,7 mld. Kč, což je o 20,8 mld. více než ve 4. čtvrtletí 2006 (+9,8 %). Deflátor THFK vzrostl meziročně o 1,7 %.

Z hlediska **věcného členění THFK** směřovalo 42,5 % z úhrnu v **běžných cenách** do nebytových budov a staveb (o 1,2 p.b. méně než ve 3. čtvrtletí 2007), 26,2 % do strojního vybavení (pokles o 0,9 p.b.), 13,6 % do dopravních prostředků (růst o 1,6 p.b.) a 11,9 % do obydlí (pokles o 0,9 p.b.).

Ve **stálých cenách** rostly ve 4. čtvrtletí 2007 investice do strojního vybavení, a to o 13,5 %, do dopravních prostředků (o 12,5 %), do obydlí (o 8,4 %), do nehmotných aktiv (o 5,1 %) a do nebytových budov a staveb (o 3,7 %). Naopak pokles byl zaznamenán u investic do pěstovaných aktiv (o 4,4 %).

Věcné členění tvorby hrubého fixního kapitálu

		4. čtvrtletí 2007			3. čtvrtletí 2007		
		běžné ceny	ceny roku 2000 (řetězené)	meziroční index ze stálých cen	běžné ceny	ceny roku 2000 (řetězené)	meziroční index ze stálých cen
		v mil. Kč	v mil. Kč	v %	v mil. Kč	v mil. Kč	v %
Celkem		231 746	220 588	108,0	218 939	208 437	105,5
v tom:	Pěstovaná aktiva	1 335	1 071	95,6	1 378	1 234	87,9
	Ostatní stroje a zařízení	60 698	71 349	113,5	59 355	69 035	108,4
	Dopravní prostředky	31 411	36 055	112,5	26 200	29 515	110,5
	Obydlí	27 623	22 011	108,4	27 970	22 512	110,9
	Ostatní budovy a stavby	98 588	78 537	103,7	95 829	77 169	101,8
	Nehmotná fixní aktiva	12 091	10 442	105,1	8 207	7 144	96,5